

Saaristoasiain neuvottelukunnan hankkeet ja hankeaihiot vuosille 2019-2020

Käytettävissä olevat varat 440 000 euroa.

Käynnissä olevat hankkeet:

- * Veden saartamat –ohjelmasarja. Petteri Saarion (Doc Art) tekemä ohjelmasarja, joka kuvaa saariston kehitysmahdollisuuksia ja saaristopolitiikkaa nuoren sukupolven näkökulmasta. Ohjelmasarjan tekeminen on jo aloitettu. Kokonaisbudjetti 125 000 euroa, josta on maksamatta 50 000 euroa.
- * Saaristo- ja vesistömatkailun markkinointikampanja 100 syytä matkailla Suomessa –kampanjan yhteydessä. Budjetti 60 000 euroa.

Hankeaihiot:

Saaristoviestinnän kehittämishanke (max. 40 000 euroa sisältäen nettisivujen hankinnan, kahden kuukauden kesätyöntekijän työpanoksen)

Saaristopolitiikan viestinä on nykyisellään varsin vähäistä, keskittyen lähinnä tiedotteisiin. Saaristopolitiikalla ei ole omia viestinnän kanavia, eikä näin ollen myöskään omaa viestintäsuunnitelmää. Suunniteltu ja säännöllinen viestintä lisäisi saaristopolitiikan näkyvyyttä ja avoimuutta.

Saaristopolitiikan nettisivut

Merkittävin ja suuritöisin uudistus on saaristopolitiikan nettisivujen laatiminen. Saaristopolitiikalla on oma alisivustonsa ministeriön nettisivuilla, mikä on hyvä ja formaali tapa virallisen tiedon välittämisessä. Tämän lisäksi tarvittaisiin vapaamuotoisempia nettisivuja, jotka mahdollistavat vuorovaikutteisen viestinnän, esimerkiksi blogi- ja vieraskynäkirjoitusten avulla. Nettisivuille tuotettaisiin säännöllisesti sisältöä saaristopolitiikan ajankohtaisista asioista sekä niillä on mahdollista esitellä myös alueiden kuulumisia, esimerkiksi onnistuneita hankkeita.

Ennen nettisivujen julkaisua on tärkeää, että sivut ovat sisällöllisesti houkuttelevat. Sisällön suunnittelussa on hyvä kuulla keskeisimpiä saaristoalueita, mitä toiveita ja tarpeita heillä on valtakunnan tason saaristopolitiikkasivuille (toiveiden kerääminen voidaan tehdä esim. valtakunnallisen saaristoseminaarin yhteydessä kesäkuun alussa sekä sähköisellä kyselyllä). Nettisivujen sisältö suunnitellaan niin, että se tukee ja täydentää ministeriön sivuilla olevia saaristopolitiikan alisivustoja.

Tehtävät ja aikataulu:

- ✓ Ulkoasun kilpailutus ja suunnittelu (alle kansallisen kynnyksrajaa), huhti-toukokuu 2019
- ✓ Sisällöntuottaminen, touko-heinäkuu 2019
- ✓ Nettisivujen markkinointi aloitetaan valtakunnallisessa saaristoseminaarissa kesäkuussa 2019
- ✓ Lanseeraus elokuussa 2019

Saaristopolitiikan uutiskirje

Saaristopolitiikan uutiskirjeen voi tilata kaikki kiinnostuneet. Uutiskirje ilmestyisi noin 2-4 kertaa vuodessa nostaen esiin kulloinkin ajankohtaisia saaristopolitiikan asioita ja vaikuttamisen paikkoja niihin. Uutiskirjeeseen voidaan koota aiheita niin valtakunnalliselta, alueelliselta kuin paikalliselta taholta. Uutiskirjeen teknisessä toteutuksessa hyödynnetään mahdollisesti ministeriön omaa pohjaa. Uutiskirjeen rakenne suunnitellaan niin, että sisältö pysyy napakkana ja helposti koottavana.

Tehtävät ja aikataulu:

- ✓ Ulkoasun ja sisällön suunnittelu, mikäli ministeriön käyttämä pohja ei ole käytettävissä, touko-kesäkuu 2019
- ✓ Uutiskirjeen markkinointi valtakunnallisessa saaristoseminaarissa kesäkuussa 2019
- ✓ Ensimmäinen uutiskirje elokuussa 2019

Sosiaalinen media

Luodaan sosiaalisen median tilit, esimerkiksi Twitter ja Facebook. Samalla luodaan saaristopolitiikalle omat hashtagit, joita hyödynnetään aktiivisesti saaristopolitiikan viestinnässä.

Tehtävät ja aikataulu:

- ✓ Tilien luominen, huhti-toukokuu 2019
- ✓ Tilien lanseeraus valtakunnallisessa saaristoseminaarissa kesäkuussa 2019
- ✓ Sisällön aktiivinen tuottaminen kesäkuu →

Yksityiskohtaisempi kuvaus kahden kuukauden työpanoksesta saaristopolitiikan viestinnän perustamisesta (kesä-heinäkuu)

Hankkeen tavoitteet

Saaristopolitiikan viestinnän kehittämishankkeen tavoitteena on saaristoasioista viestiminen avoimesti ja suunnitelmallisesti. Saaristopolitiikan toteutuksen kipupisteitä ovat tällä hetkellä sen heikko tunnettuus alueellisella ja paikallisella tasolla, löyhät yhteistyöverkostot sekä toiminnan näyttäytyminen sisäänpäin kääntyneeltä. Saaristopolitiikan viestinnän kehittämishankkeella on tarkoitus vastata näihin kipupisteisiin, eli määrittää saaristopolitiikan viestinnän punainen lanka ja sen myötä luoda viestintäsuunnitelma, jossa kuvataan mitä välineitä hyödyntäen, miten ja milloin saaristoasioista viestitään pääpiireiteissään sekä yksityiskohtaisemmin tulevan vuoden aikana.

Nykyisellään saaristopolitiikan viestintä on siis hyvin vähäistä, tapahtuen lähinnä tiedotteiden kautta. Saaristopolitiikalla ei ole omia viestinnän kanavia. Kehittämishankkeen tavoitteena on tunnistaa ne viestinnän kanavat, jotka sopivat parhaiten saaristoasioista viestimiseen sekä luoda tunnistettujen kanavien käyttöönotto. Näitä kanavia voivat esimerkiksi olla saaristopolitiikan nettisivut, saaristopolitiikan uutiskirje sekä sosiaalisen median kanavat.

Viestinnän suunnittelussa on tärkeää kuulla myös paikallisen tason saaristotoimijoita, kuntia ja järjestöjä. Mitä he odottavat saaristopolitiikan viestinnältä, millaisista asioista he haluavat kuulla ja mitä kanavia pitkin. Viestinnän kehittämishanke aloitetaan paikallisen tason toiveiden keräämisellä sähköisen kyselyn sekä kesäkuun alussa järjestettävän valtakunnallisen saaristoseminaarin avulla. Viestinnän kärkien määrittelyssä SANK:lla on keskeinen rooli.

Viestintäsuunnitelman laatimisen lisäksi iso osa viestinnän kehittämishanketta on saaristopolitiikan nettisivujen laatiminen, sisällön tuottaminen nettisivulle. Tavoitteena on, että nettisivut ovat kokonaisuudessaan käytössä syksyllä 2019.

Osa saaristopolitiikan viestinnän kehittämishanketta on myös saaristopolitiikan ilmeen loppuunsaattaminen. Ilmetyö on jo aloitettu saaristopolitiikan logotyön myötä, mutta hankkeen myötä on tarkoitus saada valmiiksi kokonaisempi ilme, joka on yhteneväinen ministeriön ilmeen kanssa, mutta samalla tukee saaristopolitiikan viestinnän punaista lankaa.

Projektin aikataulut

Saaristopolitiikan viestinnän kehittämishanke alkaa kesäkuun alussa. Hankkeen valmistelutyö aloitetaan jo huhtikuussa nettisivujen toteuttajan kilpailutuksella, sidosryhmäkyselyllä sekä saaristopolitiikan viestinnän kärkien tunnistamisella.

Kesäkuussa laaditaan ensimmäinen luonnos viestintäsuunnitelmasta sekä aloitetaan nettisivujen sisällön tuotanto. Nettisivujen rakenne tilataan ulkopuoliselta toimittajalta, mutta sisältö tuotetaan hankkeen myötä. Kesäkuussa myös luodaan sosiaalisen median kanavat viestintää varten. Kesäkuun aikana myös luodaan ja lähetetään saaristopolitiikan ensimmäinen uutiskirje.

Heinäkuussa saatetaan nettisivujen sisällön tuotanto valmiiksi sekä laaditaan ohjeet niiden sisällön tuottamiseen jatkossa. Tavoitteena on, että nettisivujen sisällön tuottamiseen osallistuu paikallisen tason saaristoimijoita. Heinäkuussa saatetaan loppuun viestintäsuunnitelma sekä saaristopolitiikan ilmetyö.

Saaristopolitiikan viestinnän kehittämishankkeen pituus on kaksi kuukautta, näin ollen hanke päättyy elokuun puoliväliin mennessä riippuen aloitusajankohdasta sekä mahdollista lomista.

Projektin budjetti

Saaristoviestinnän kehittämishankkeeseen (kahden kuukauden työpanos) varattu summa on enintään 10 000 euroa.

Saariston tietopaketti: Selvitys ilman kiinteää tieyhteyttä olevien vakituisesti asuttujen saarten elinkeinoista, palveluista, järjestötoiminnasta, kulttuurista (max. 30 000 euroa)

Selvityksen tarkoituksena olisi koota yhteen tieto vakituisesti asuttujen ilman kiinteää tieyhteyttä olevien saarten elinkeinoista, infra- ja palveluista sekä muusta toiminnasta. Selvityksessä tarkasteltaisiin elinkeinoja sekä niihin liittyviä mahdollisuuksia ja kehittämistarpeita. Selvityksessä huomioitaisiin myös monipaikkaisuus ja sen merkitys ilman kiinteää tieyhteyttä oleville vakituisesti asutuille saarille.

Valmistumassa olevan saariselvityksen luvuissa on ilmennyt epätarkkuutta, joten selvitetään, onko luvut tarpeen tarkistaa tämän selvityksen myötä.

Saariston tietopaketti toimisi perustietopakettina laadittavalle saaristo-ohjelmalle.

Saaristo-ohjelma 2020-2023 (2026?) (max. 40 000 euroa)

Uuden saaristo-ohjelman olisi tarkoitus olla nykyohjelmaa strategisempi, mitä tukemaan laaditaan toimenpideohjelma. Toimenpideohjelmaa olisi mahdollista päivittää muutaman vuoden välein. Saaristo-ohjelman laadinta olisi hyvä toteuttaa yhteistyössä paikallisten saaristotoimijoiden kanssa, heitä kuunnellen. Näin toimijat saadaan myös sitoutettua ohjelman toteutukseen.

Saaristotietoisuus kouluissa ja päiväkodeissa (max. 30 000 euroa)

Saaristomeren biosfäärialueen kouluissa ja päiväkodeissa on saaristoteema läsnä opetuksessa ja toiminnassa. Tätä varten on laadittu materiaalia, jota voidaan hyödyntää opetuksessa sekä materiaali on linjassa opetussuunnitelman kanssa. Vastaavanlaista materiaalia voisi tarjota myös muille saaristokuntien ja -osakuntien kouluille. Lasten myötä saaristotietoisuus leviäisi myös koteihin.

Saaristoalueiden jakamistalous (max. 30 000 euroa)

Jakamistalous saaristo-, rannikko- ja vesistöalueiden mahdollisuutena selvityshankkeen mukaan saaristo-, rannikko- ja vesistöalueilla on erinomaiset mahdollisuudet hyötyä jakamistaloudesta. Vapaata hyödynnettävää rakennus-, vene-, kone-, työvoima- ja muuta kapasiteettia on paljon. Hankkeen tuloksia voisi viedä käytännön tason kokeiluksi. Kokeilu tulisi valita niin, että se olisi onnistuessaan mahdollista monistaa myös muille saaristoalueille.

Esiselvitys: Saariston lähiruoka (max. 20 000 euroa)

Saariston lähiruokaan liittyy valtavasti mahdollisuuksia niin saariston elinkeinojen kuin matkailun näkökulmasta. Saariston ruokateemaa on viety eteenpäin esim. Skärgårdssmak ja Kustens Mat – hankkeiden kautta. Saariston lähiruokan brändääminen, laatumerkin luominen, lisäisi saariston lähiruokan tunnettuutta sekä vahvistaisi yhteistyötä eri toimijoiden välillä. Esiselvityksen tarkoituksena olisi selvittää jo toteutuneiden hankkeiden kokemuksia, benchmarkata Ahvenanmaata (Saariston kasvatit-konsepti) sekä selvittää mahdollisuuksia saariston lähiruokan brändäämiselle.

Mökkeilyn hyvinvointivaikutusten selvittäminen (mahdollinen yhteishanke esim. Suomen vapaa-ajan asukkaiden liiton kanssa, SANK:n osuus max. 40 000)

Maaseutuohjelman valtakunnalliseen hankehakuun on tullut hankehakemus, jossa selvitettäisiin mökkeilyn hyvinvointivaikutuksia: Mökkeilyn hyvinvointi- ja terveysvaikutuksia ei ole Suomessa tutkittu. Ruotsalaistutkimusten perusteella mökinomistajamiehet jäävät epätodennäköisemmin varhaiseläkkeelle terveyssyiden vuoksi kuin ei mökinomistajat. Vastaavasti mökinomistajamiesten ennenaikaisen kuoleman todennäköisyys on alempi. Mökkeilyn hyvinvointivaikutusten myötä olisi mahdollisuus lisätä maaseutualueiden (saaristoalueiden) vetovoimaisuutta sekä vakituisen että vapaa-ajan asumisen näkökulmasta.

Tämän tyyppinen selvityshanke sopisi hyvin SANK:n rahoitettavaksi yhteistyössä jonkin muun tahon kanssa, esimerkiksi Suomen vapaa-ajan asukkaiden liitto.

Saaristoalueiden teemapäivä eduskunnassa syksyllä 2019 (xxxx euroa)

Saaristoalueiden esittely eduskunnassa toisi niille kaivattua lisänäkyvyyttä. Ajatuksena olisi esimerkiksi yhden aamupäivän ajan esitellä saaristoaluita jossakin sopivassa tilassa eduskunnassa. Esittelyn lisäksi tarjolla voisi olla joitakin saariston tuotteita, makuja saaristosta.

Muita aiheita:

- * Uusituvan energian tuotanto ja käyttöönotto
- * Mökkibarometri (vuonna 2020?)